

# ZDRAVSTVENA PISMENOST KOT KLJUČNI ELEMENT ZA VARNOST PACIENTOV IN ZDRAVSTVENIH DELAVCEV



Izr. prof. dr. Suzana KRALJIĆ

Pravna fakulteta Univerze v Mariboru

Email: [suzana.kraljic@um.si](mailto:suzana.kraljic@um.si)

**avtonomija**



**Pomen za  
sodobnega pacienta**



**ZPacP (14 pravic in  
7 dolžnosti)**



**pravica do  
obveščeni in  
pravica do  
samostojnega  
odločanja**



**pojasnilna dolžnost**



**zdravstvenost  
pismenost**



**ključni element varne, učinkovite in kakovostne zdravstvene oskrbe**

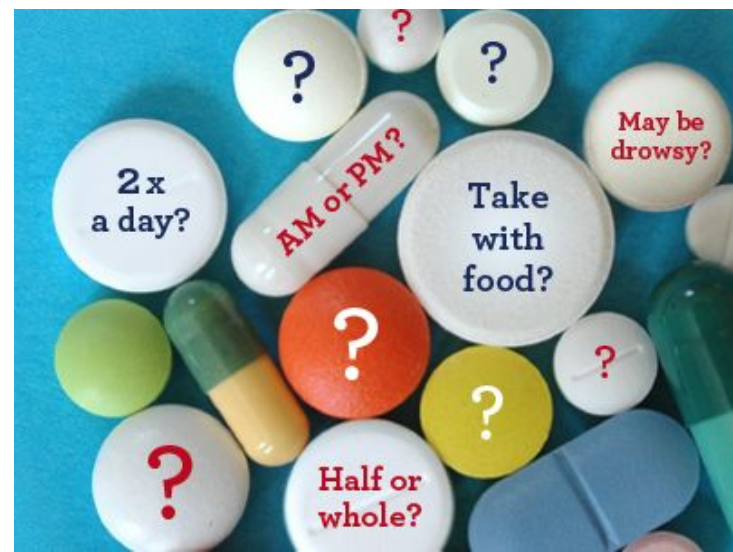
# 20. člen ZPacP

- a) svojem zdravstvenem stanju in verjetnem razvoju ter posledicah bolezni ali poškodbe;
- b) cilju, vrsti, načinu izvedbe, verjetnosti uspeha ter pričakovanih koristih in izidu predlaganega medicinskega posega oziroma predlaganega zdravljenja;
- c) možnih tveganjih, stranskih učinkih, negativnih posledicah in drugih neprijetnostih predlaganega medicinskega posega oziroma predlaganega zdravljenja, vključno s posledicami njegove opustitve;
- d) drugih možnosti zdravljenja;
- e) postopkih in načinih zdravljenja, ki v Republiki Sloveniji niso dosegljivi ali niso pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (1. odst. 20. člena ZPacP).

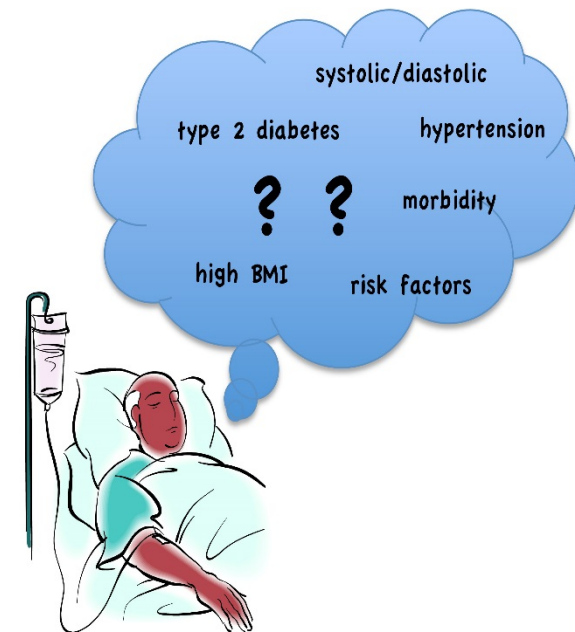




**Zdravstveno pismenost** je povezana s pismenostjo in obsega znanja ljudi, motivacijo in sposobnosti za dostop, razumevanje, ocenjevanje in uporabo informacij o zdravju, da bi lahko v vsakdanjem življenju presodili in sprejeli odločitve, povezane z zdravstveno oskrbo, preprečevanjem bolezni in promocijo zdravja z namenom ohranitve ali izboljšanje kakovosti življenja v vseh življenjskih obdobjih (WHO Regional Office for Europe, 2013).



# Zdravstvena pismenost zdravnika



## ■ Pomen varnosti za pacienta

## ■ Komunikacija

- Ključen element zdravstvene pismenosti
- Odkrita, jasna, brez strahu
- Zaupanje
- Prisluhiniti pacientu
- Verbalno, mimika, gestika, ton glasu
- ZPacP – osveščенost in prezentnost



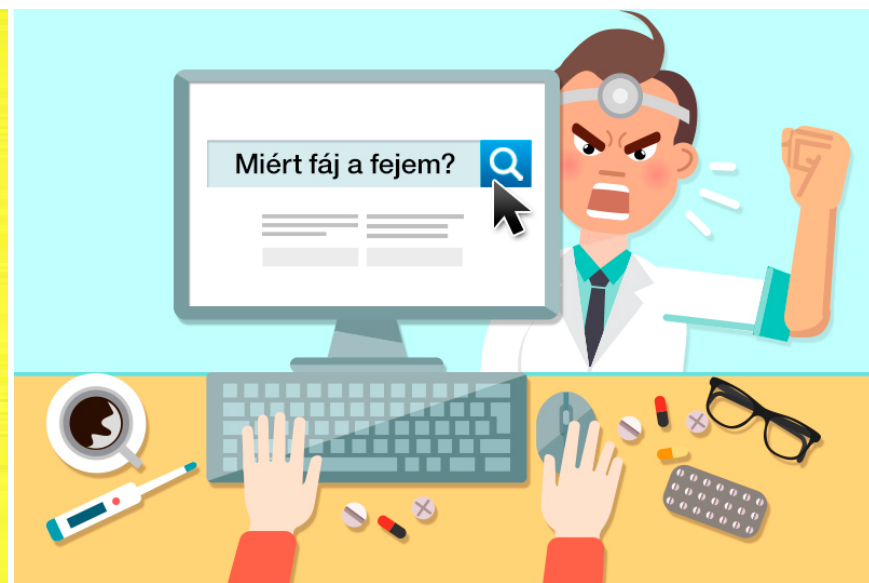
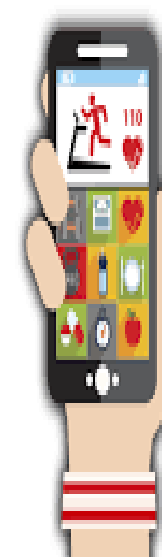
Dr. Hibbert informs Marge about the risks.

Be sure to read the **Brief Summary!**

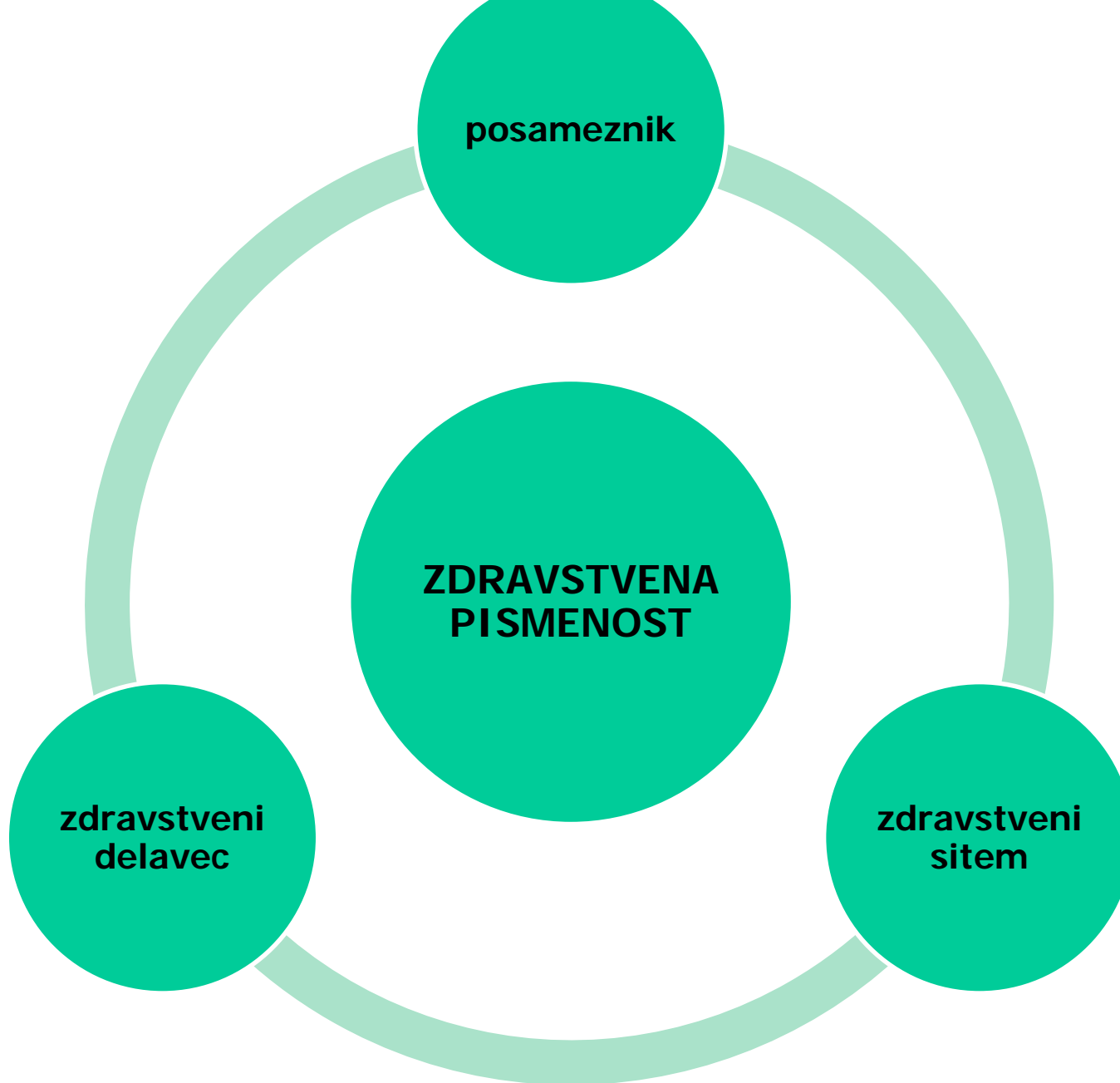


## ■ Internet - hiter vir informacij

- „Cybehondria“ oz. „cyberhonder“
  - verodostojnost?
  - razumevanje?
  - množičnost?
  - Negativno za zdravstveni sistem?







<p><b>pod mejo osnovnih veščin zdravstvene pismenosti</b></p>	<p>zgolj sposobnost opravljanja zelo enostavnih oz. osnovnih dejavnosti zdravstvene pismenosti (npr. branje datuma, kdaj je oseba naročena na pregled)</p>
<p><b>osnovne veščine zdravstvene pismenosti</b></p>	<p>sposobnost, da oseba na podlagi jasno napisane brošure/zloženke navede dva razloga, zakaj je potrebno testiranje za določeno bolezen</p>
<p><b>vmesna zdravstvena pismenost posameznika</b></p>	<p>posamezniki lahko opravljajo srednje zahtevno dejavnosti zdravstvene pismenosti (npr. oseba lahko iz nalepke na zdravilu ugotovi, čas in količino zdravila, ki ga mora vzeti)</p>
<p><b>posamezniki z dobrimi veščinami zdravstvene pismenosti</b></p>	<p>so sposobni izvesti bolj zapletene in zahtevne dejavnosti zdravstvene pismenosti (npr. razumevanje latinskih izrazov, pravnih argumentov, kemijskih sestavin zdravila...)</p>

# Zdravstvena pismenost je večplasten pojem

- vizualna pismenost
- računalniška pismenost
- informacijska pismenost
- numerična pismenost
- jezikovna sposobnost
- telesna sposobnost



# Posledice zdravstvene nepismenosti

- Nezaupanje
- Nezadovoljstvo
- Slabši zdravstveni izidi
- Večje število napak
- Večje število hospitalizacij
- Večji stroški
- Večja obremenjenost zdravnikov
- Znižanje kakovosti življenja in dobropočutja
- Prezgodnje umiranje

# Posledice zdravstvene pismenosti

- Informirane izbire
- Zmanjšanje zdravstvenih rizikov
- Povečanje preventive
- Povečanje dobropočutja posameznikov in celotne družbe
- Boljše usmerjanje zdravstvenega sistema
- Izboljšanje pacientove varnosti
- Boljša zdravstvena oskrba
- Zmanjšanje neenakosti
- Izboljšanje kakovosti življenja...

# Za konec.....

- „shared decision making“
- medicina, zdravstvena nega, pravo, zdravje, osebni razvoj posameznika
- Zgodnje učenje s stopnjevanjem

